

KS § 112 Justering av taxa för allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Diarienummer: KK26/257

Sammanfattning

Den 9 december 2025 beslutade Kommunfullmäktige om taxa för allmänna vatten och avloppsanläggningar (KK25/486) med ikraftträdande fr.o.m. 2026-01-01.

I taxan utgör dagvattenavgiften en större andel av den totala taxan än tidigare. Justeringarna syftar sammantaget till att säkerställa att VA-taxan är skälig och rättvis, både i förhållande till verksamheters kostnader och i fördelning mellan abonnenterna.

I samband med årets första fakturering, för januari 2026, identifierades att framtagandet av taxan hade baserats på ett sammantaget för lågt antal kvadratmeter för taxekollektivets abonnenter. Det har resulterat i en för hög intäkt för taxekollektivet och att ett antal enskilda abonnenter, primärt med stora fastighetsytor, har fått en högre avgift än vad som avsågs i taxekalkylen.

Den 19 maj 2026 fattade Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förslag till beslut om justering av taxan för allmänna vatten- och avloppstjänster. Kommunfullmäktige föreslås fatta beslut i ärendet efter beredning i kommunstyrelsen.

Förslaget, att en justerad taxa, bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, ersätter den tidigare beslutade taxan för att åtgärda de identifierade konsekvenserna av avvikelserna i underlagsdatan. Den justerade taxan föreslås gälla retroaktivt från 2026-01-01. Bland annat sker en generell sänkning av dagvattenavgiften från 8 kronor per kvadratmeter till 4,50 kronor per kvadratmeter. Motsvarande sänkning sker procentuellt på småhus och samfälligheter som räknas som småhus. Det införs även ett maxtak på 90 000 kronor per fastighet för dagvattenavgiften. Alla förändringar framgår av bilaga 2 till tjänsteskrivelsen.

Bakgrund

Nyköpings kommuns reviderade taxa för allmänna vatten- och avloppsanläggningar (KK25/486) beslutades av kommunfullmäktige 2025-12-09 och gäller fr.o.m. 2026-01-01.

Den beslutade taxan föregicks av en större ombearbetning utifrån en grundmodell kallad P120 framtagen av branschorganisationen Svenskt vatten. Syftet med P120 är att få en skäligare och rättvisare taxa där täckningsgraden fortfarande ska utgöra 100 % av taxekollektivets kostnader.

Taxan för dricksvatten och spillvatten består av en grundavgift, bostadsenhetsavgift, tomtYTEavgift samt rörlig förbrukningsavgift. Taxan för

Justerare

Justerare

Utdragsbestyrkande

dagvattenavgiften utgår ifrån fastighetens tomtyta, med undantag för småhus som har en schablon på 400 kvadratmeter. Dagvattenavgiften utgör en större andel av den totala taxan än tidigare. Detta för att spegla taxekollektivets kostnader för dagvattenhantering.

I samband med årets första fakturering identifierades att framtagandet av den nya taxan hade baserats på ett sammantaget för lågt antal kvadratmeter för taxekollektivets abonnenter. Det har resulterat i en för hög intäkt för taxekollektivet. En del av den höga intäkten utgörs av att ett antal enskilda abonnenter, primärt med stora fastighetsytor, har fått en betydligt högre avgift än planerat.

Att bristerna inte identifierades redan innan taxan beslutades beror i korthet på att all information inte fanns initialt vid taxans framtagning som därmed innehåller ett antal grundläggande antaganden. Registervården blev klar i samband med den första faktureringen vilken sedan kunde konstateras ha större avvikelser i relation till de grundläggande antaganden som gjordes.

Utifrån de identifierade bristerna har alternativa åtgärder utretts med syfte att balansera intäkter och utgifter för taxekollektivet samt att ge en sänkt avgift för de abonnenter som har fått en oproportionerligt stor höjning av avgiften.

Förslaget är en justerad taxa för allmänna vatten- och avloppsanläggningar, bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, som gäller från 2026-01-01 och därmed ersätter den tidigare beslutade taxan (KK25/486). Justeringen innebär en sänkning av avgifter och därmed en ekonomisk fördel för alla abonnenter, varför retroaktiv tillämpning bedöms förenlig med kommunalrättsliga principer. Justeringarna innebär inte en omarbetning av taxan i sin helhet utan en riktad insats för att hantera bristerna i dagvattenavgiften. Justeringarna framgår av taxedokumentet i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen.

För att så långt som möjligt ge förutsättningar att nå den kalkylerade budgeten, dvs. att avgiftsuttaget från abonnenterna är lika stort som taxekollektivets samlade utgifter, föreslås en generell sänkning av dagvattenavgiften från 8 kronor per kvadratmeter till 4,50 kronor per kvadratmeter. Motsvarande sänkning sker procentuellt på småhus och samfälligheter som räknas som småhus. För att begränsa de högsta avgiftsuttagen införs ett maxtak på 90 000 kronor per fastighet för dagvattenavgiften.

I bilaga 3 till tjänsteskrivelsen ges några exempel på vad justeringarna innebär på kundnivå.

De fastighetsägare som får störst påverkan av taxan, primärt företag, har blivit uppringda för att erbjudas information om taxan samt vad den föreslagna justeringen innebär specifikt för just dem. Cirka 100 fastighetsägare ringdes upp varav samtal genomfördes med cirka 55. Utöver telefonsamtalen har det även bjudits in till en informationsträff om

Justerare

Justerare

Utdragsbestyrkande

taxeförändringen. Fortsatt kommunikation är även planerad via e-post samt via följebrev till kommande faktura med information om den reviderade taxan. Alla kunder kommer att ges möjlighet till avbetalningsplan för att underlätta betalning av fakturan. Hur detta skall ske kommer att framgå på respektive faktura.

De VA-avgifter som enligt gällande taxa under perioden 2026-01-01-2026-04-30 som inte fakturerats ska nu faktureras till berörda fastighetsägare. Avgifterna ska beräknas enligt förslag till justerad taxa i den utsträckning taxan gäller retroaktivt. Därefter kommer fakturering ske månatligen enligt rutin.

Taxekollektivet för vatten och avlopp har en resultatutjämningsfond som vid ingången till 2026 låg på cirka +6 200 000 kronor. Det innebär att det finns en marginal för oförutsedda händelser. De föreslagna justeringarna innebär att en del av fonden kommer att användas för att balansera resultatet 2026.

Den genomförda registervården har visat att tidigare underlag i kommunens register varit ofullständigt, vilket har medfört att vissa fastigheter haft en för låg avgift. Parallellt med de föreslagna justeringarna av taxan inleds arbetet med underlag för kommande beslut om den taxa som ska gälla fr.o.m. 2027-01-01. Fokus ligger på att utifrån taxekonstruktionen P120 föreslå ett väl avvägt förslag där framtagandet inkluderar kommunikation och dialog med de abonnentgrupper som får störst ekonomisk påverkan av taxan.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Ärendet berör eller påverkar inte barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa.

Yttranden och yrkanden

Divisionschef Kent Nyman föredrar ärendet och svarar på frågor.

Jonas Jegers (C) lyfter en redaktionell ändring i bilaga 1 inför kommunfullmäktige.

Inlägg i ärendet görs av Stefan Landmark (KD).

Beslutsordning

Ordförande Urban Granström (S) ställer framskrivet förslag under proposition och finner att det bifalls.

Justerare

Justerare

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta justerad taxa för allmänna vatten- och avloppsanläggningar, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen,
- 2) **att** justerad taxa ersätter den tidigare beslutade taxan (KK25/486) retroaktivt från och med 2026-01-01 och tills vidare

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** paragrafen justeras omedelbart

Kommunstyrelsens beslut skickas till:

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden (för kännedom)

Kommunstyrelsen

Tekniska Divisionen

Ekonomiavdelningen

Författningssamlingen

Justerare

Justerare

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens sammanträde

Måndagen den 1 juni 2026 klockan 15:11 – 15:40, Stadshuset Sal B

Omedelbart justerade paragrafer 112 – 113

Ledamöter

Urban Granström (S) ordf.
Ahmad Eid (M), 1:e vice ordf
Malin Karlsson (SD), 2:e vice ordf
Carina Wallin (S)
Sahro Hashi (S)
Tommy Jonsson (M)
Anniola Nilsson (M)
Jonas Jegers (C)
Maud Wachtmeister (KD)
Lena Östh (S)
Johan Wachtmeister (M)
Marco Venegas Astudillo (MP)
Stefan Landmark (KD)

Ersättare

Rauni Ringberg (S)
Omar Abdinasir (S)
Jonas Wallin (S)
Thom Zetterström (SD)
Gustav Åqvist (SD)
Torbjörn Olsson (C)

Övriga deltagare: kommundirektör Mats Pettersson, strateg Torben Buzas Eliasson, divisionschef tekniska Kent Nyman, strategisk samordnare Therese Larsson, IT-chef Peter Palmebäck, kanslichef Jenny Åtegård, controller Daniel Eriksson § 112, VA-chef Madeleine Jansson § 112, planering- och utredningschef Anna Alm § 112, projektchef Johan Dahlrot, ledningskoordinator Hanna Friberg, kommunikatör Annika Hedberg.

Ordförande
Urban Granström (S)

Justerare
Malin Karlsson (SD)

Sekreterare
Julia Gårdö

Anslagsbevis

Anslag uppsatt
följande datum:

2026-06-02

Sista dag för
överklagande:

2026-06-23

Datum för anslags
nedtagande:

2026-06-24

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.